

كچىكى دىل شىكاو

خۇرخەننىڭ ئادۈم

ۋا جەمال زەندى

تال ۋ شېرىن

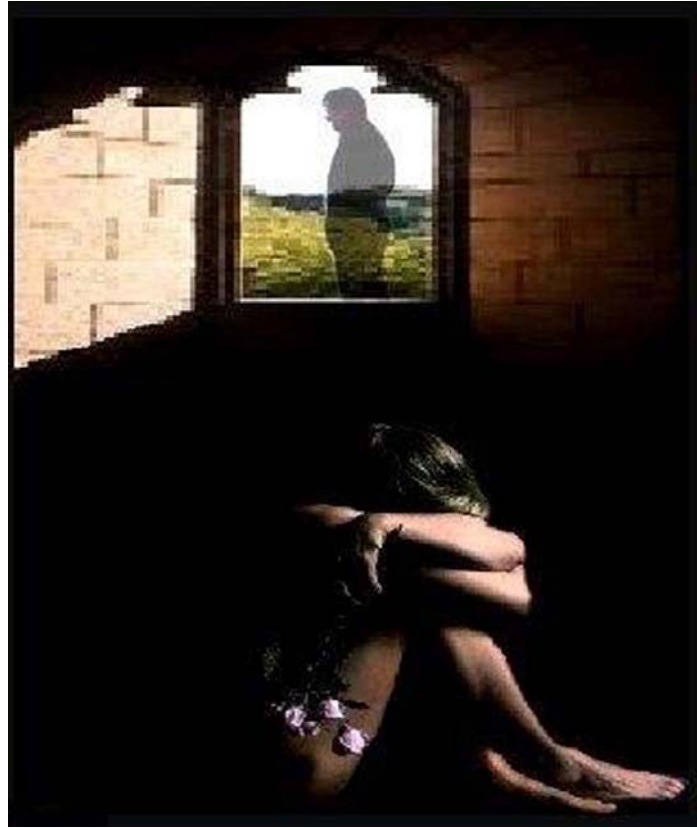
دۇستىڭ پىرسىيىرى كىرد: "عەشق چىيە؟"

گوتىم: "عەشق بەرەكەتتىكە كە شىلەيەكى شېرىن ۋ ناۋكىكى تالى ھەيە". (لە ھەزارو يەك شەو ۋەر گىراۋە)

كچى باش بۇيە ئەم نامەيە دەنوسم، كە تولى شەرى ئەو دىل شىكانە كوشىندەيە كە دووجار گىرۋەدى بوى، نەجاتت بېيت، ھەرچارە كە دىلت دەشكا بەمنت دەگوت كە ئەمە خراب ترين ۋ ئاخىر جار دەيىت. بەلام ئىستا دىسانەو لە خەفەتى عەشقى دەسووتىت ۋ جارنىكى دىكەش ئاۋاتەخۋازى كە خۇزگە مردىباي! ئەگەر ئەمرو بە لەختىكى ئارامەو بە تۇ بلىم كە ئىنسان دەرد ۋ ئازارى لە بىردەچىتەو، لەوانەيە تۇ باورنەكەيت. بەلام لە يادت بىت كە رۇژنىك، كاتىك پىرسىيام لە تۇ كىرد كە ئەۋەلېن دىل شىكاندا چ ھەستىك دەداتە دەست ئىنسان، بەتۈندى ۋلامت دايەۋە ئەمە دوايىن عەشقى مەنە چۈن ئىتر ھىچكەت عەشق نام تۇ بلىت ۋ ھەا شتىك مومكىن بىت! بلىت كە عەشق جىبا لە عەشق بەشتىكى دىكە سارىژ بىر كىت....

ھەرچار كە عەشق بىت، ئەم ماجەرايە دوپات دەيىتەو، بەلام ھىشتاكە لە ئەۋە تىنەگە بىشتورۇ كە "عەشقى ھەمىشەيى دەۋامىكى ۋ ھەاى نىيە، ئەۋىش بە ھۆيە سادىيە كە ئىمە بەردەۋام لە گۇراندان ۋ ئەمرو بەتەۋەتتى ھەر ئەۋە دوتىن نىين، جگە لە دۇستايەتتى كە بەبى ھىچ سوتىد يان قەۋلنىك دەۋام دىنىت.

زىدەر دەۋىيەكى بى پايەيە ئەگەر بانگەشە ۋ تەسەۋرى ئەۋە بىكەين كە بەدۋاى ئەو ھەموو گۇراندانكارىانەي كە رۇژ بە رۇژ روو دەدەن. يەككىمان بەردەۋام ھەروەك جارارن خوش بوىت. شايدە باشتىر وايىت، كە پىرۋەي لە ئەۋە پىاۋە بىكەين كە سەبارەت بە ھاۋ نەۋەكەن ۋ سەبارەت بە ناسەقامگىرى ھەستەكەن، رۇشنى بىنى ۋ سەداقەتتىكى زۇرى ھەيە ۋ بەلنى ئەۋە بە ژنەكەي ئايندى دەدات كە ئەۋە تا "دوايىن ساتى مومكىن بەردەۋام خۇشى بوىت ۋ ۋەفادارىيەت پىي. زۇرجار لەۋە تىنەگەين يان لە بىرمان دەچىتەۋە كە عەشق يانى مەيلى بەردەۋام پىكەۋەبوون ۋ لە نىزىكەۋە بوونى خۇشەۋىست يان مەحبوب ۋ دۋاى بە ئەنجام گەيشتى ئەم پىكەۋەبوونە، مەيلى بە ئەۋە، ھەروەك ۋ ئازارنىكى لاۋاز بەرەبەرە نازارەكە

سارىژ دەيىت، رىك ھەروەك ئەۋەي لە ژيانى ژن ۋ مېردايەتيدا روو دەدات. ئەگەر بابەتتىكى ئازار ھىتەرىش لەم ئىۋانەدا بىت ھۆي ئەۋەكە بەبى ئەۋەي باسى بىكەين لەۋە دەترىن كە كەسكى دىكە ئىمە لە بوونى خۇشەۋىستەكە مان بى بەش بىكات.

مەن دەزانم يان ۋا بىردەكە مەۋە كە ژنان بە شىۋەيەكى دىكە، بەشىۋەيەكى پىنگىرانەترو سەرسەختانەتر عەشق دەبن، رىك ۋەكۋو كەسكى كە ھەموو وجودى خۇي تەرخان دەكات بۇ كارىكى دىارى كراۋ گوى بە ھىچ كارىكى دىكە نادات.

كچىكى ھاۋ تەمەنى تۇ دەناسم، كە ئارەزۋى دىتنى پارىسى ھەبو بەلام لە ئەۋلېن سەفەرى خۇيدا بۇ ئەۋە شارە لە گەران بە شقامەكاندا ۋ دانىشتن لە كافەكاندا ۋ بىيىنى چۆمى "سەن" دىتنى موزەخانەكان، خۇي پاراست ۋ بەھۋاى ئەۋە لە مالىدا لە پەناى تەلەفونەكەۋە گونى بە قولاخ لىي دانىشت كە "نەكو دۇستەكەي تەلەفونى بۇ بىكات" ئەۋە بەمنى دەگوت كە ئىۋە پىاۋگەل تۋاناي ئەنجام دانى ۋ ھەا كارگەلېكتان لىي نىيە، يان ۋ ھەا ۋەفادارىيەكتان لى ناۋەشىتەۋە. ھەلەتە كە ئىمە (پىاۋان) تۋاناي ئەنجام دانى زۇركارى دىكەشمان نىيە، نەلەبەرئە ھۆيە كە عەشق نابىن يان كەمتر عاشقىن، مەسەلەن بۇ ئىمە مومكىن نىيە كە ۋەكۋو سۇفى يەكسەر بىرو ھوشى خۇمان بەردەۋام ۋ بى ۋەستان، بى سەمەر سەبارەت بەيەك مەسەلەي تايبەت، تەرخان بىكەين ۋ ھەموو ھۇش ۋ بىرى خۇمان ۋ ھەا بەخىنە پىناۋى بابەتتەكەۋە كە لە ھەموو شتىك بىجگە لە "ئەۋە" دەست ھەلگىرىن ۋ كارەكانى تەرخان ۋ تەننەت ئەركەكانمان لە بىرەكەين. عەشق يەك لەبنەماكانى ژيانى ئىمەيە، بەلام لەۋانە بە دروست يان نادروست تەنبا بەنماي ژيان نەيىت. ھەروەھا مەن لە سەر ئەۋە باۋەردەم كە ھىچ كەس، ھىچ پىاۋ ژنىك لە سەر گۇي زەۋى مافى ئەۋەي نىيە كە ھەا رەنج ۋ دلەۋاۋىكىگەلېك ھەلخىرىتت ۋ ھەموۋى وجودى كەسكى كە ھەر تاكوو دوتىنى ئىنسانىكى دروست حىسابى بوو، تىكشىكىتت. ھەروەھا ئەم تىكشىكاندە زۇرجار بە دۋاى ناردى نامەيەكى وشك ۋ بى ھەستدا يان تەلەفونىك ۋ نەھانتە ژوانىكدا، روودەدات. زۇرجارىش بەھۆي ۋ شەيەكەۋە كە بە نەگوتراۋى ماۋەتەۋە يان ۋەشەيەك كە بەشىۋەيەكى تانەتامىزماناي لىك ھەلېران ۋ لىك جودا بوونەۋە دەگەيەننىت، ۋەكۋو باس كىرد لەۋەي كە كەسكى دىكەي خۇش دەۋىت، لەھەموو شتىك گران تر ۋ ئازار بەخش ترە، رۇيشتن ۋ سەفەر كىرد بۇ ۋلايتكى دىكە كە ۋەكۋو مەعشوقىكى نوپى ۋ خۇشەۋىستىكى تازەيەۋە يان غەرق بوون لەناخى بى دەنگى ۋ ئىش ۋ ئازارو گۇشە نشىنى. "نىكولاس بوۋفېرد" سوپاس ۋ قەدرزانى خۇي پىشكەش بە ئەۋە ژنانەكردوۋە كە ئەۋەيان بە جىھىشتوۋە يان لى جودا بوونەتەۋە. ھەركام لە ئەۋەن جىنگاي خۇي داۋەتە يەكىترىان ۋ لە شىكستە عاشقەكەي خۇي ئەۋە ئەزمونەي ۋەرگرتوۋە كە ھەر جودا بىيەك، ھۇكارىكى تايبەتتى ھەيە. ئايا تۇيش بۇ خۇت بە دۋاى ئەۋە ھۇكارەدا گەراۋىت تا ئەزمونى لى ۋەرىگىت؟ ئەگەر ئىمە خو بەۋە ئەندىشەيە بگىرىن كە ئەۋە تەرخان، مومكىن لە سەبەي زوتەر نىيە بىرەت، ۋ ھەا تەسۋرىك سەبارەت بە لەدەست دانى

ئەۋە تەرخان، پىش رەسە، بەلام بە گومانى مەن لە ھەموو ھەلەسۋەكەۋى ئىنساندا، دەۋرىكى نەجات بەخشى ھەيە، زىاتر رىز ۋ ئىحتىرام بۇ يەك دادەنن ۋ قسە ۋ قسەلۋىگەلېك نايەت بە زمانماندا، كە سەبەي ئىتر مەۋداى ئەۋەمان نىيە ۋەرى بگىرىنەۋە. ئايا جىنگاي سەرسوۋرمان نىيەكە لەۋەتتېگەين كە عەشق تەنبا لە سەرنمادگەلېكى زارەكى ۋەستاۋە، كە زۇر جار مومكىنە تىكى بىكىنن ۋ نابودى بىكەن؟

مەن چاك دەزانم كە تۇ ئەمرو ھەر ئەۋەندە رەنج دەيىت كە ماۋەيەك پىش ئىستا، بە ئەۋە ھۆيەۋە كەئەۋ كەسەي ۋا خۇشت دەۋىت، نىيە بەلاتەۋە، بەلام دوررىش ئەۋە خاسىيەتەي ھەيە كە ئازارە رۇژانەكان كەم دەكاتەۋە يان تەننەت دەيىتە ھۆي لاپردنى ئەۋە ئازار ۋ نارهتتېبانەي كە كاتى پىكەۋەبوون سەھلەدەدات. غورىبەت چ كەلەكەكە ۋ چىلۋن ئىنسان لە ناست راستىيەكان كۆر دەكات، ئەم جادوۋىيە يىتو بەردەۋام بىت تەننەت دەتۋانىت عەشقى پايەدارى تۇ كە بە گومانت لە خۇت بەھىترە بىكاتە رووداۋىكى ناسايى ۋ بى بايەخ كۇن ۋ لەبىركراۋ، تا ئەۋە ناستەي كە لە چاۋپىكەۋەتتىكى سەرلەنوۋ ۋ دوو خۇشەۋىست دا، مەسەلەن لە ھەر كامە بەخۇي دەلېت چەندە سەرلېشىۋاۋ بوون ۋ لە نەبىيىنى خۇياندا ھەست بەشەرم دەكەن، بەۋىۋەنە كە پىرۋونى رۇژانە، دەيىتە ھۆي نەبىيىنى ئەۋە گۇراندانكارىانەي كە رۇژانە لەوجودمان دا روودەدات، بەلام عەشقى كۆرۋىبو، دەرنگ يان زوۋ چاۋي دەكاتەۋە فىزى بىيىن دەيىت، ئىمە ھەموومان ھەزمان لە دىناي

ژان بەشىۋەيەكى پىنگىرانەترو سەرسەختانەتر عاشق دەبن، رىك ۋەكۋو كەسكى كە ھەموو وجودى خۇي تەرخان دەكات بۇ كارىكى دىارى كراۋ گوى بە ھىچ كارىكى دىكە نادات.

شېر ۋ گۇرانىيە عەشقەكانو لەزەتتى لى دەبەين دىنايەك كە خۇشەيەكى بى كۇتايى ۋ ھاۋناھنگى ھەيە. ھەرچەندە سىما يا جوانىيەكانى شىۋازى ئەم شېر ۋ گۇرانىانە بەر بلاۋىش بىت، دىسان ھەموۋيان لەيەك چوونىكىان تىدايە. ھەروەك چۈن ھەموو ماجرا عاشقەكان سەرەراي جىاۋازىيەكى زۇر، دىسان ھەروەك يەك دەچن ۋ لىك چوونىان

تىدايە، بەلام لە ئىۋاندا بە دەگمەن تەۋسىفى عەشقى بى ۋ ئەۋە ھەمىشەيى (بەردەۋام) كراۋە. نەبەئەۋ ھۆيەۋە بە قەۋلى (ئاراگون) "عەشقى بى ۋ ئەۋە بوونى نىيە". ۋ ھەا عەشقىك دەيىت لە شوئنىك بوونى ھەيىت، بەلام بەردەۋامى ھەمىشەيى ئەۋ (عەشقى) نامومكىن دەنوتت. زۇرجار گۇرانى ۋ شىعەر عاشقەكان ۋاى بەباش دەزانن كە سەبارەت بە عەشقى لەبىركراۋە ناكامەكان ئەۋ عەشقىقەنەي كە بەھۆي ھەژارى ۋ نەدارى ۋ بەھۆي دەۋلەمەندى لە رادەبەدەرەۋە لىكەلېچراۋە، يان سەبارەت بە عەشقى زوۋ گوزەرەكان يان عەشقى نامومكىنەكان، بدوۋن ۋ شىۋەن ۋ زارى بەخەنە رى، تو ناتەۋىت باۋەر بىكەي، بەلام مەن كچىگەلېك بىيىۋە كە شىفتەي نەخۇشى عەشق بوون ۋ ئەۋە عەشقىقەنەي كە لە جىكايەتتى ۋلاتە دورەدەستەكانەۋە دىگىرەنەۋە ئەۋە سوزدارىانە پەرورەدە دەكەن كە لە جىكايەتەكانەۋە بۇيان گىرۋەدراۋەتەۋە ۋ زىاتر بە دەردى نووسىنى نامە بۇ دورە ۋلاتان دەخوات. بەبى ئەۋە مەبەستم ئەۋەيىت كە تۇ تەسكىن بەدم دەيىت بلىم كە ئىمە ھىشتاكوو فىزى ئەۋە نەبوۋن كە عاشق بىن ويان لەماناي عەشق تىگەين.

كاتىك باس لە بىزارى، توپەيى، رەق ۋ كىنە يا تولەسەندەۋە دەكرىت، يەكسەر زۇر زوۋ لە ماناكەي تىدەگەن، بەلام ۋ شەي گەۋر ۋ بەرزى "عەشق" بى ناۋەرۋك پىشان دەدەرت. ئىمە عەشق پىرۋەكەين لە كولىك لە ئەۋە ھەست ۋ مەيلانەي كە ئەگەر بەدۇرى نەيىت ھىچ پىۋەندىيەكى بە ئەۋەۋە نىيە، بىيىنەۋەي پالېشتىك يان مەيل بە پىكەۋەبوون، يان مەيل بە داگىركارى (ژيانى ھاۋبەش بۇ ژن بەردەۋام رولى سەرەكى دايكايەتى ۋ سكرىتېرى ۋ زۇرجارىش رولى كاركەرى بى زىاد دەيىت)، ھەستى پوۋچى خاۋندارىيەتى (كاتىك كە ژن لەگەل ھەيوانىكى بار ھەلگەردا ھەلەدەسەنگىندەرت، لەزەتتى خۇنايش كىرد لە تەلارەكاندا: مەيلى فىز ۋ خۇشتەنە بەرچاۋ، نىياز بە پىۋىستى ھاۋزىمان، كاتىك كە نىۋەشەۋان تەنبا ھاۋدەدەمتان پىشەيە، يان ھەز بە بوونى كەسكى كە ھەموو سەرزەشتانەي كە بەسەر تاندا سەپىندراۋە بەسەرى ئەۋەخاللى بىكەنەۋە يان كەسكى كە كاتىك گىرۋەك دىتە پىشەۋە پالېشتان بىت. مەبەستى مەن ئەۋەيە كە ئىمە ھىشتاكوو پابەندىن بە ياسا ۋ رىساكانى سەردەمە كۇن ۋ رىۋوۋەكانەۋە، كە ژنى، ئىلاھە يان راھىيە، كۇيلە يان لەش فرۇش، بابەتتى ستايىش يان سەرگۇنە بوۋە، عەشقى راستەكى ۋ واقعى پىۋەندىكە لە نىۋان تاكە ۋەك يەكەكاندا بەۋاتايەكى دىكە تاكە ھاۋسەنگەكاندا،

ئەم خانمە لاۋانە بەر لەھەر شتىك دۋىيەكى گەۋرە لەگەل خۇيانو خۇشەرانىش دەكەنو دواجار تاۋانىك ئەنجام دەدەن بەرامبەر بەشېر، ئەمانە ئەگەر دلىيانىن لەۋەي كە دەينوسن گوزارشتى راستەقىنەي ناخى خۇيانە ئەۋە نەنوسن باشترو سىماي شىعرى ئەۋە خانمە شاعىرە جدىانەش نەشېۋىن.

شېرى ژنانە بەھەستى پىاۋانە

لەمروۋى كوردستاندا كەسائىكى زۇر دەستيان داۋەتە نووسىنى شىعەر، ئەۋەن پىشان وايە نووسىنى شىعەر پىۋەسەيەكى ھەروا ئاسانەۋ چ ھىلاكى ۋ رۇشنىبىرى ۋ تۋانايەكى خۇدى ناۋىت، ئەم روانىنە سەتخى ۋ ساكارانە بۇ شىعەر شتىك نىە جگە لەسوكىردنو بىبايەخكردنى ئەۋە ژانرە ئەدەبىيە نەيىت، گوزارشتكرن لەھەستە پەنھانو تايبەتەكان لەرېي شىعەرەۋو بەناۋى شىعەرەۋە لەلايەن كەسائىكەۋە كە بەلېشاۋ كىتب دەخەنە بازارەۋە خەرىكە ھىدى ھىدى دەيىتتە مەسەلەيەكى چاۋلىكەرى ۋ لەكەسكىكەۋە دەگوزارنىتەۋە بۇ كەسكى تر.

بەتايبەت ئىمە لەم گۇشەيەدا خەرىكىن قسە لەسەر رەگەزىكى دىيارىكراۋى نىۋو ئەم بوارە دەكەين ئەۋەش رەگەزى ژنانو ئافرىتان، ئەگەرچى ۋەك كورد خاۋنى كۇمەلېك قەلەمى ژنانەي جدى شىعەرن ۋەك (كەژال ئىبراھىم ۋ ژان ئاۋارو لازۋو تىر) ۋ بەھار مەھمودو.. چەند دانەيەكى تىرىش، بەلام لەئىۋانېشياندا ھەندىك ھەن كە تازە دەستيان داۋەتە نووسىن ۋ خۇيان ۋەك شاعىر پىناسە كىردوۋە، ئەمانە زىاتر بەھەستىكى پىاۋانە دەنوسن ۋ كىتوم ۋەك پىاۋىك چۈن تەماشاي لەشو لارو نىحساي عاشقەنەي ژن دەكات ئەمانىش رىك ۋەك ئەۋە پىاۋانە دەۋرۋانە شتەكانو شىعرى پىدەنوسن.

لەراستىدا بەر لەھەر شتىك ئەمە درۇكرىكى ئاشكرايە ئەم قەلەم مېئانە لەتەك خۇيانى دەكەن، چۈنكە ھەرگىز ناكىت ژنىك ۋەك پىاۋىك بىر لەمەسەلەكان بىكاتەۋە، مەن بۇ خۇم جارېك بەرپىكەۋەت شىعەرى خانمىك لەگۇفارىكدا بىنى ۋ خۇندەۋە، سەير دەكەم شىعەرەكەي پىرە لەۋشەي (خانمەكەم) ئەم ۋ شەيە كە پىاۋ بەرامبەر بەژن بەكارى دىنىت، مەن گومانم ھەبو لەۋەي ئەم شىعەر ھى ژن بىت، ۋ تەم رەنگە پىاۋىك بەناۋى ئافرىتانەۋە نووسىيىتى، بەلام ئىتر ۋ ئەۋە كچە شاعىرەكە لەسەر گۇفاردەكە ئەۋە گومانەي رەۋاندەۋە.

ئەم خانمە لاۋانە بەر لەھەر شتىك دۋىيەكى گەۋرە لەگەل خۇيانو خۇشەرانىش دەكەنو دواجار تاۋانىك ئەنجام دەدەن بەرامبەر بەشېر، ئەمانە ئەگەر دلىيانىن لەۋەي كە دەينوسن گوزارشتى راستەقىنەي ناخى خۇيانە ئەۋە نەنوسن باشترو سىماي شىعرى ئەۋە خانمە شاعىرە جدىانەش نەشېۋىن.